

Πρώτη αποτίμηση της Ολυμπιακής προετοιμασίας και η απαξίωση της αρχιτεκτονικής

«Η απουσία της αρχιτεκτονικής, αρχιτεκτονικών διαγωνισμών κυρίως, συνδυάζεται μονοσήμαντα με την ανάγκη αντικατάστασης της πολιτικής των κατασκευών με αυτήν της ποιοτικής αναβάθμισης του σύγχρονου έργου, μέσω της αρχιτεκτονικής. Οι φορείς του δημοσίου πρέπει τώρα να κατανοήσουν αυτή τη διαφορά». Αυτό επισημαίνουν, απαντώντας στην έρευνά μας, εκ μέρους του ΔΣ του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, ο πρόεδρος του, Π. Γεωργακόπουλος και ο γεν. γραμματέας, Θ. Παππάς. Η παρέμβασή τους έχει ως εξής:

Ενόψει των Ολυμπιακών του 1896, ανατέθηκε στον αρχιτέκτονα Αναστάσιο Μεταξά η νέα μελέτη αναμόρφωσης του Παναθηναϊκού Σταδίου...

Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2004 ήταν η μοναδική ευκαιρία για τη σύγχρονη Ελλάδα να διαμορφώσει τη δική της αρχιτεκτονική ταυτότητα.

Όλοι γνωρίζαμε την αρνητική κατάσταση. Τις δυσκολίες στην υλοποίηση παρεμβάσεων αστικής αναβάθμισης και βελτίωσης, την αταξία στους δικονομικούς μηχανισμούς και την απόλυτη έλλειψη μιας αστικής κουλτούρας και συνείδησης του συλλογικού μας υποκειμένου. **Επιπλέον**, η έλλειψη στρατηγικών

επιλογών και μακροπρόθεσμοι σχεδιασμού **δεν βοήθησε** στον καθορισμό των παραμέτρων ανάκαμψης των αστικών κέντρων.

Γι' αυτό οδηγηθήκαμε σε κατασκευή δημοσίων έργων και υποδομών με την **εκκωφαντική απουσία της αρχιτεκτονικής**.

Γι' αυτό ο ΣΑΔΑΣ – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων **με σαφήνεια έχει εκφράσει** τις θέσεις του για τα δημόσια έργα, την απαξίωση και την ανυποληψία της αρχιτεκτονικής (www.sadas-pea.gr).

Η εμπειρία αυτή, σε σχέση με την όποια προετοιμασία της Αθήνας, μας οδηγεί στο να αναζητήσουμε, να αποτιμήσουμε το ρόλο των Ολυμπιακών αγώνων, στη βελτίωση του

Διάλογος με την Τ.Α. για την αξιοποίηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων

Η λύση στο μεγάλο ερώτημα της λειτουργίας και συντήρησης των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων μετά τους Αγώνες, προκειμένου να αποτελέσουν βιώσιμους χώρους εναλλακτικών δραστηριοτήτων του κοινού, που προτείνει η ΕΜΔΥΔΑΣ, βρίσκεται μέσα από την αναζήτηση διαλόγου με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους φορείς των πολιτών.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι η τριετής καθυστέρηση στην εξέλιξη των Ολυμπιακών έργων οφείλεται στην έλλειψη στοιχειώδους επιτελικού σχεδίου οργάνωσης και προώθησης των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν από το Ελληνικό κράτος, με αποτέλεσμα να αναδειχθούν ως κύριες αρνητικές εκφράσεις η προχειρότητα και οι συχνές αλλαγές στο σχεδιασμό των έργων, οι δημόσιες αντιπαραθέσεις συναρμοδίων υπουργών, οι παλινωδίες στην επιλογή των φορέων υλοποίησης των έργων και στον καθορισμό αρμοδιοτήτων των βασικών συνιστωσών, η έλλειψη συντονισμού της δράσης των εμπλεκόμενων φορέων κ.λπ. Επίσης, καταδείχθηκε η προσπάθεια παραγκωνισμού των αρμόδιων Τεχνικών Υπηρεσιών και η προώθηση βασικών ρόλων μέσα από διάφορα σχήματα Συμβούλων.

Μέσα σ' αυτό το σκηνικό οι αρμόδιες Υπηρεσίες των ΥΠΕΧΩΔΕ, ΓΓΑ, ΟΕΚ, υπ. Μεταφορών, ΥΠΠΟ κ.λπ., που ανέλαβαν την υλοποίηση των έργων, βρέθηκαν κάτω από τη δαμόκλειο σπάθη των ασφυκτικών καταληκτικών ημερομηνιών, με κακή οργάνωση και σε αρκετές περιπτώσεις με ανεπαρκή στελέχωση και τεχνολογικό εξοπλισμό.

Οι Μηχανικοί Δημόσιοι Υπάλληλοι, που τις στελέχωσαν, έπρεπε να διεκπεραιώσουν το έργο τους μέσα από τις συνεχείς αλλαγές, τις καθυστερήσεις από τις αποφάσεις των δικαστηρίων, την πολυπλοκότητα και αντιφατικότητα της νομοθεσίας, τα καθημερινά προβλήματα που προέκυπταν λόγω του πρόχειρου σχεδιασμού των έργων και των διαφωνιών των κυβερνητικών παραγόντων. Εργάστηκαν εξοντωτικά, υπερωριακά, Σαββατοκύριακα και κατά τη διάρκεια εορτών, και ανταποκρίθηκαν με τον καλύτερο εφικτό τρόπο στα καθήκοντά τους, έχοντας τελικά ουσιαστική συμβολή στην έγκαιρη αποπεράτωση των έργων, παράλληλα με το σύ-

νολο των εργαζομένων και των Τεχνικών του Ιδιωτικού Τομέα, που πλήρωσαν βαρύτατο τίμημα σε εργατικά ατυχήματα, θανατηφόρα και μη.

Αυτό που τονίζεται, βέβαια, το τελευταίο διάστημα στις ομιλίες των επισήμων είναι η βεβαιότητα για την έγκαιρη αποπεράτωση των έργων. Σ' αυτές τις ομιλίες, όμως, είναι χαρακτηριστική η απουσία αναφοράς στην «επόμενη ημέρα».

Η επιτυχία ή αποτυχία πάντως του Ολυμπιακού εγχειρήματος θα κριθεί και από τα αποτελέσματά του στην ποιότητα ζωής στην πόλη. Οι υλοποιημένες Ολυμπιακές παρεμβάσεις που κατανάλωσαν το σύνολο των διατεθειμένων πόρων και χρόνου, κοστίζοντας πολύ περισσότερο απ' ό,τι αρχικά υπολογίστηκε, αποστερώντας από την ελληνική περιφέρεια πολύτιμες υποδομές, υπερχρεώνοντας τους Έλληνες πολίτες για τα επόμενα χρόνια, δεν δημιουργούν πολλά περιθώρια αισιοδοξίας ότι θα αποτελέσουν την αφορμή αναβάθμισης της ίδιας της πόλης.

Ο γενικός σχεδιασμός των έργων χαρακτηρίστηκε από την απουσία στοιχειωδών τεχνικοοικονομικών μελετών και προβλέψεων σχετικά με το είδος, το μέγεθος και τις μεταολυμπιακές χρήσεις των εγκαταστάσεων. Προκύπτει, συνεπώς, το μεγάλο πρόβλημα της λειτουργίας και συντήρησης των εγκαταστάσεων μετά την τέλεση των Αγώνων, το ετήσιο κόστος των οποίων θα ανέλθει σε 87 εκ. Ευρώ, σύμφωνα με μελέτη του παν. Θεσσαλίας.

Το πώς αυτές οι εγκαταστάσεις θα μπορέσουν να αποτελέσουν βιώσιμους χώρους εναλλακτικών δραστηριοτήτων του κοινού, χωρίς να γίνουν βορά επιχειρηματικών σχεδίων «αξιοποίησης», είναι, κατά την άποψή μας, το ζητούμενο και η λύση θα πρέπει να εξευρεθεί σε διάλογο με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους φορείς των πολιτών.

ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και στην ανάδειξη της πρωτεύουσας ως διεθνούς πόλου σε σχέση με έναν επιθυμητό μητροπολιτικό σχεδιασμό του λεκανοπεδίου.

Με άλλα λόγια, πρέπει να οδηγηθούμε σε ένα στοχασμό γύρω από τις **δυνατότητες ανανέωσης μέσα από διαδικασίες χειρισμού των αστικών μετασχηματισμών.**

Πράγματι, όλα τα θέματα αναφορικά με:

- * Εμπλοκή αρχιτεκτόνων στην υλοποίησης Ολυμπιακών έργων

- * Πολεοδομικές παρεμβάσεις κλίμακας

- * Σχέδια αναβάθμισης – επανάχρησης αστικών χώρων (Άλλη Αθήνα – Δυτική Αττική – θαλάσσιο μέτωπο – ανατολική πλευρά λεκανοπεδίου κ.λπ.)

είναι ανοικτά και το Δ. Σ του ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ **έχει αποφασίσει την πραγματοποίηση εκδηλώσεων** για τη μελέτη – ανάδειξη των σημαντικών προβλημάτων και τον επαναπροσδιορισμό επιλογών.

Εντούτοις, η απουσία της αρχιτεκτονικής, αρχιτεκτονικών διαγωνισμών κυρίως, συνδυάζεται μονοσήμαντα με την ανάγκη αντικατάστασης της πολιτικής των κατασκευών με αυτήν της ποιοτικής αναβάθμισης του σύγχρονου έργου, μέσω της αρχιτεκτονικής. Οι φορείς του δημοσίου πρέπει τώρα να κατανοήσουν αυτή τη διαφορά. Επ'αυτών έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις.

Διαφορετικά, θα αναπαράγονται τα δομικά προβλήματα με κατασκευή έργων χωρίς φυσιογνωμία – αρχιτεκτονική έκφραση, ανασυνθέτοντας ένα τοπίο ομοιόμορφο σε ένα περιβάλλον χωρίς ενδιαφέρον και αισθητική.

Για κατανόηση των δυνατοτήτων της αρχιτεκτονικής σημειώνουμε πως ο διεθνής διαγωνισμός για τις εφήμερες κατασκευές στην Αθήνα συγκέντρωσε το ενδιαφέρον 470 μελετών και βραβεύτηκαν 34 έργα.

Ήταν ένα δειλό βήμα ώστε να επαναδιατυπωθούν (με την μορφή των κατασκευών) οι έννοιες που αφορούν στις πόλεις του 21ου αιώνα.

Ούτε αυτό το βήμα ολοκληρώθηκε, καθώς δεν θα εμφανιστούν τα έργα που έπρεπε να λειτουργήσουν ως πυρήνες πολιτιστικής δραστηριότητας και να σηματοδοτήσουν τις Ολυμπιακές δραστηριότητες!!